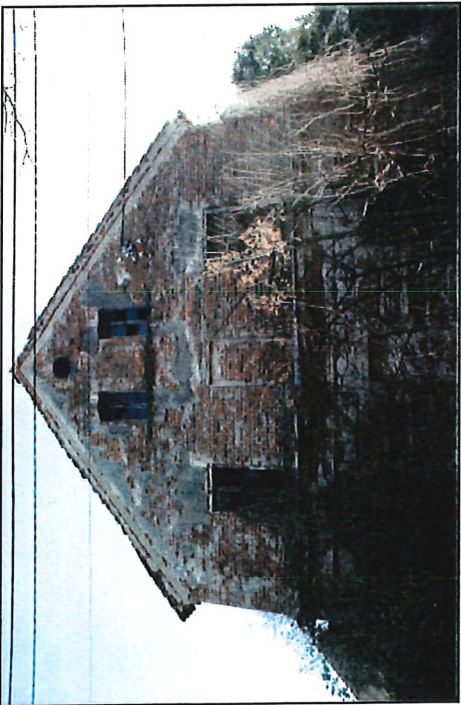
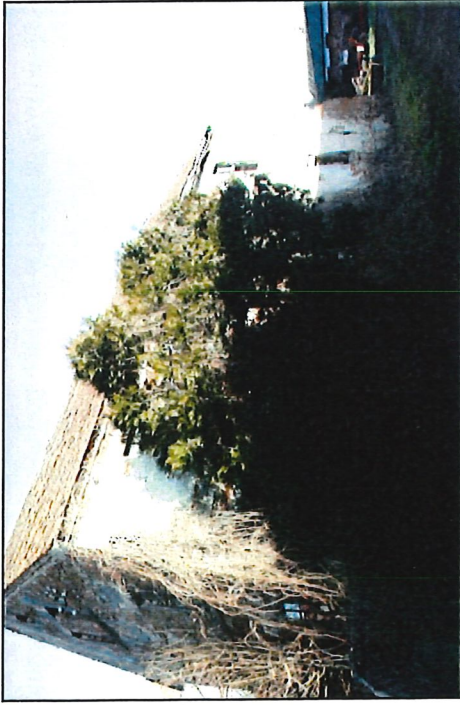
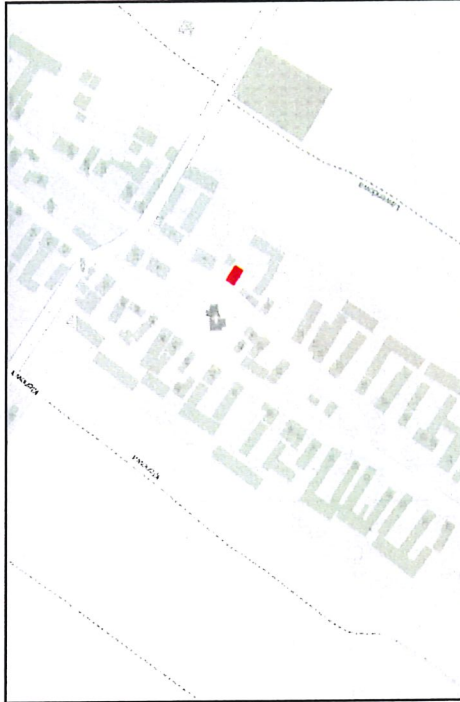

GEZ 7	KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość Czeska Wieś	
1. Nazwa Budynek mieszkalny w zagrodzie	2. Czas powstania 2 poł. XIX w.	7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym		
			4. Adres Czeska Wieś nr 6, dz. nr 44/1	
				5. Przynależność administracyjna województwo opolskie powiat brzeski gmina Olszanka
		6. Formy ochrony Zarządzenie Nr WG-VII-55/2016 Wójta Gminy Olszanka z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Olszanka		

1. Widok od wsch. 2. Widok od pn. 3. Widok od pld.-zach. 4. Lokalizacja.

8. Historia, opis i wartości

Wieś po raz pierwszy wzmiankowana w 1310 r. jako *Bohemorum villa*, a następnie w 1358 r. jako *Bongischdorf*, w 1416 r. jako *Bemyschdorf*, a w 1417 r. jako *Bömischorff*. Pierwszymi znanymi właścicielami wsi był ród Pogorzeliów, właściciele klucza miczałowskiego, w rękach którego miejscowość znajdowała się co najmniej od roku 1315. Z rodem tym należy wiązać budowę kościoła. W początku XV w. w Czeskiej Wsi odnotowano dwór lub sołectwo, a także młyn. W 1533 r. wieś nabył Melchior Hirsch, od którego przejął ją książę brzeski Jerzy II, który z kolei przekazał wieś miastu Brzeg w zamian za Czepielowice. We władaniu miasta pozostała do reform administracyjnych państwa pruskiego z 1874 r., kiedy likwidacji uległa gmina Czeska Wieś, a miejscowość weszła w skład okręg administracyjny Jankowice Wielkie. W 1534 r. w księstwie brzeskim wprowadzono reformację, co wiązało się z przekształceniem kościoła na ewangelicki. W tym czasie istniał już folwark. W 1718 r. miała miejsce rozbudowa kościoła w ramach której nadbudowano wieżę i dobudowano kruchtę. W opisie statystycznym Śląska z 1783 r. we wsi wymieniono kościół, szkołę ewangelicką, a także 34 zagrody kniece, 24 zagrodnicze i 11 chałupniczych. W tym czasie miejscowość liczyła 420 mieszkańców. Kolejny spis statystyczny z 1845 r. wymienia kościół, szkołę ewangelicką, wolne sołectwo oraz 114 domów. Wieś zamieszkiwało 547 osób.

Budynek datowany na 2 poł. XIX w., zlokalizowany w centralnej części wsi w zabudowie zagrodowej. Usytuowany szczytowo względem drogi obiegającej nawis, dwukondygnacyjny, podpiwniczony, nakryty dachem dwuspadowym. Murowany z cegły ceramicznej, otynkowany, z pokryciem dachowym z dachówki ceramicznej karpówki układanej podwójnie w koronkę. Pierwotnie od południowego wschodu do obiektu przylegał budynek gospodarczy. Elewacja południowo zachodnia przesłonięta w znacznym stopniu przez rosnące tuż przy murach drzewa, czteroosiowa z otworem drzwiowym w osi trzeciej. Elewacja północno zachodnia trójosiowa, w partii szczytowej dwuosiowa, z oculusem pod kalenicą. Elewacja północno wschodnia w parterze pięcioosiowa z otworem drzwiowym w osi drugiej, wyżej dwuosiowa. Dekoracja architektoniczna w postaci gzymsów koronującego, międzykondygnacyjnych, ujmującego szczyt i podokiennego, obramień części otworów oraz boniowania partii dolnej elewacji szczytowej. Otwory okienne i drzwiowe zamknięte prosto. Stolarka okienna dwudzielna, jedno- i dwupoziomowa, z podziałem skrzydeł szczeblinami. Stolarka drzwiowa w jednym z otworów w konstrukcji deskowej.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

W połaciach dachu widoczne jest falowanie, w pokryciu występują ubytki. Rywny i rury spustowe są zdegradowane, nie spełniają swojej roli. Mury bez widocznych odchyleń i spękań, w partiach dolnych i lokalnie wyżej zawilgocone. Tynki w stanie bardzo złym, w znacznym stopniu odpadły, pozostałe odparzone i spękane. Mury w znacznym stopniu są odsłonięte co sprzyja ich zalewaniu przez wody opadowe, wypuklaniu zapraw je spajających, a także osłabianiu ich struktury. Stolarka w stanie złym. Brak jest części skrzydeł i szklenia, widoczna jest degradacja drewna. Przy budynku porastają znacznej wielkości drzewa, których systemu korzeniowego mogą sprzyjać degradacji murów. Do elewacji południowo wschodniej przylegają pozostałości murów rozebranego przed laty budynku gospodarczego.

Postulaty:

- usunięcie samosiewów porastających mury,
- uzupełnienie ubytków w pokryciu dachowym, ewentualnie remont konstrukcji więźby w wymaganych zakresach,
- wymiana rynien i rur spustowych,
- rozpoznanie i wyeliminowanie przyczyn zawilgożenia murów,
- uzupełnienie ubytków murów i zapraw je spajających,
- wykonanie nowych tynków na bazie wapna hydraulicznego z otworzeniem dekoracji architektonicznej,
- wymiana stolarki okiennej na wzór,
- wymiana stolarki drzwiowej na nową w formach powtarzających rozwiązania historyczne.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Grzegorz Naumowicz, 31.01.2026 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków